

University of Groningen

Publicerende Sociologen

Stokman, Franciscus; Missoorten, E. Rudie; Stokman, Arjo F.

Published in:
Default journal

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
1994

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Stokman, F. N., Missoorten, E. R., & Stokman, A. F. (1994). Publicerende Sociologen: De Top-50 In De Periode 1991-1993. Default journal.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Publicerende sociologen: de top-50 in de periode 1991-1993

Frans N. Stokman, E. Rudie Missoorten en Arjo F. Stokman*

Summary

Publishing sociologists: the top-50 in the period 1991-1993

Table 2 in this article contains the top-50 sociologists in terms of their publications in the period 1991-1993. Last year a similar ranking was presented by the authors. The method on which the publications are weighted is similar to last year, but the references are gathered directly from the authors. This approach makes it possible to present a ranking without a considerable time-lag. We also investigated the scientific quality of Dutch journals and national and international publishers, which enabled us to establish a more accurate ranking. In addition, we present a ranking of prominent Dutch sociologists. This ranking is based on the participants' view of prominent Dutch sociologists.

1. Inleiding

In 1993 hebben de auteurs op verzoek van de redactie van *Mens en Maatschappij* voor het eerst de rangorde bepaald van de vijftig meest produktieve sociologen in Nederland.¹ Deze rangorde was gebaseerd op de publikaties over de periode 1988-1990. Aangezien de redactie van *Mens en Maatschappij* herhaling van het onderzoek op prijs stelde, hebben de auteurs de rangorde in onderstaand artikel opnieuw berekend.

* Frans N. Stokman is hoogleraar Methoden en Technieken van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek. Hij is verbonden aan de vakgroep Sociologie van de Rijksuniversiteit te Groningen en is wetenschappelijk directeur van het ICS. E. Rudie Missoorten en Arjo F. Stokman zijn onderzoekers bij de vakgroep Sociologie van de Rijksuniversiteit te Groningen.

In het onderzoek van vorig jaar werd de rangorde bepaald op basis van gegevens uit de wetenschappelijke verslagen. Dat bracht echter een aantal, nog nader te specificeren, fundamentele bezwaren met zich. Daarom is dit jaar gekozen voor een volledig nieuwe opzet van het onderzoek waarbij de noodzakelijke gegevens direct van de onderzoekers zelf worden verkregen. Deze nieuwe opzet stelde de auteurs tevens in staat een aantal gegevens te verzamelen over het oordeel van de onderzoekers omtrent het wetenschappelijke karakter van tijdschriften en uitgevers en over door hen prominent geachte hedendaagse Nederlandse sociologen. Met deze laatste gegevens wordt naast produktiviteit althans één aspect van impact gemeten, namelijk dat binnen de Nederlandse gemeenschap van sociologiebeoefenaren. Het ligt in de bedoeling het onderzoek in zijn nieuwe opzet jaarlijks te verrichten en te rapporteren, maar de gegevens over de media en prominente sociologen eens per drie jaar te verzamelen en bij te stellen.

Alvorens de rangorden te presenteren, worden in de volgende paragrafen eerst de opzet van het onderzoek, de respons en de resultaten inzake het media-onderzoek gegeven.

2. Opzet

Zoals reeds in de inleiding vermeld, was het vorig jaar gepubliceerde onderzoek naar de top-50 van publicerende sociologen gebaseerd op gegevens afkomstig uit de wetenschappelijke verslagen van de Nederlandse universiteiten. Het gebruik van deze bron heeft als voordeel dat zij (vrijwel) alle publikaties bevat van sociologen met een aanstelling aan één van de Nederlandse universiteiten en daaraan gelieerde onderzoeksinstituten. Desondanks waren aan die opzet drie fundamentele bezwaren verbonden.

Het eerste bezwaar betreft de selectie van de onderzoekers. Deze vond plaats op basis van deelname aan een sociologisch voorwaardelijk gefinancierd onderzoeksprogramma met toevoeging van auteurs binnen sociologische vakgroepen en onderzoeksinstituten. Hierdoor kwamen enerzijds onderzoekers in ons bestand die voornamelijk niet-sociologisch onderzoek verrichtten binnen als sociologisch aangemerkte vf-programma's, anderzijds vielen alle overige sociologen buiten het onderzoek.

Het tweede bezwaar betreft de 'time-lag' in het onderzoek door de late verschijning van de wetenschappelijke verslagen, terwijl ook de volledigheid van de referenties te wensen overliet (zie Stokman, Missoorten & Stokman 1993, p. 273). Het onderzoek in 1993 had dan ook noodzakelijkerwijze betrekking op gegevens over de periode 1988-1990.

Het derde bezwaar betrof de indeling van tijdschriften en uitgevers in wetenschappelijke en overige media. Voor internationale tijdschriften kan opname in de Social Science Citation Index als demarcatie criterium gebruikt worden, maar voor uitgevers en Nederlandstalige tijdschriften bestaat een dergelijk duidelijk criterium niet. Wij waren dan ook genoodzaakt alle buitenlandse uitgevers maar te rubriceren onder wetenschappelijke media en voor de Nederlandse uitgevers en tijdschriften gebruik te maken van een klein beoordelingsonderzoek van Poppen (Poppen, 1990; Poppen & Stokman, 1992).

Om deze nadelen te ondervangen is er nu voor gekozen om onderzoekers direct te benaderen met het verzoek hun referenties van de jaren 1991, 1992 en 1993 aan ons toe te sturen. Hiermee kon niet alleen de 'time-lag' worden weggevoerd, ook de andere bezwaren konden zo worden ondervangen. Selectie van de benaderde onderzoekers is gebeurd op basis van het *Sociaal-wetenschappelijk adresboek* van de Nederlandse Vereniging voor Maatschappij- en Cultuurwetenschappen (NVMC). Hieruit zijn die (para-)universitaire eenheden geselecteerd die zich duidelijk op het terrein van de sociologie bevinden: onderzoeksscholen op het terrein van de sociologie, de vakgroepen sociologie en methoden van sociaal-wetenschappelijk onderzoek, de sociologische delen van de Utrechtse ASW, de para-universitaire onderzoeksinstituten IVA, ITS, NCG, RISBO, LISBO alsmede het Instituut Beleid en Management Gezondheidszorg, WRR, OSA en het Sociaal en Cultureel Planbureau. Van deze instellingen zijn alle vaste stafleden en post-docs aangeschreven. Daarnaast is er een oproep in het vaktijdschrift *Facta* geplaatst waarin onderzoekers die buiten deze selectie vallen maar zich wel socioloog beschouwen, opgeroepen werden zich voor het onderzoek aan te melden.

De persoonlijke benadering van de onderzoekers stelde ons tevens in staat een beoordelingsonderzoek naar het wetenschappelijke karakter van uitgevers en Nederlandse tijdschriften te baseren op alle personen die zich voor het onderzoek aanmeldden. Hierdoor kan de weging van de publikaties naar de kwaliteit van het medium aanzienlijk meer verantwoord gebeuren dan in het vorige onderzoek. De resultaten van de selectie van de onderzoekers worden gerapporteerd in de volgende paragraaf, die van de indeling van de media in paragraaf 4.

3. Kader en respons

De selectie van onderzoekers vanuit het *Sociaal-wetenschappelijk adresboek* van de NVMC leverde 434 auteurs op. Hiervan hebben 143 onderzoekers gereageerd. Op de oproep in *Facta* hebben 23 auteurs zich aangemeld om deel

te nemen aan dit onderzoek. De totale respons bestaat derhalve uit 166 personen (35,6%; zie tabel 1).

Tabel 1. Kader en respons.

geselecteerd	434	
aanmeldingen	23	
totaal	466	
waarvan:		
respons	166	35,6%
non-respons	300	64,4%

Onder de respons van 166 personen bevonden zich twintig afmeldingen. Het aantal deelnemers aan dit onderzoek komt dus uit op 146 sociologen, ofwel 31,3% van het door ons geselecteerde kader. Redenen om niet deel te nemen aan dit onderzoek vallen in drie categorieën uiteen. Men beschouwt zich niet als socioloog (9), heeft te weinig gepubliceerd om in de rangorde voor te komen (4) of is het niet eens met het opstellen van een dergelijke rangorde (6). Van één respondent is de reden onbekend.

Ondanks de geringe respons kan er om twee redenen toch van een valide rangorde gesproken worden. Ten eerste is er een duidelijke indicatie dat een sterke selectie heeft plaatsgevonden naar het aantal publikaties van onderzoekers. Het percentage respons onder door ons als sociologen aangemerkte onderzoekers in de top-50 van vorig jaar is 78,6%. De tweede reden voor zelfselectie ligt bij die onderzoekers die zich niet als socioloog beschouwen hoewel zij binnen een sociologisch kader werken. In bijlage 1 is een alfabetische lijst van namen opgenomen van alle onderzoekers die aan het huidige onderzoek deelnemen. De lezer kan derhalve zelf hiermee nagaan of personen die hij of zij in de top-50 had verwacht al dan niet aan het onderzoek deelnamen.

De rangorde is bepaald op basis van 1849 publikaties die opgegeven zijn door de deelnemers over de periode 1991 tot en met 1993. Deze publikaties zijn opgenomen in een databestand. Dit bestand bevat de titels van alleen wetenschappelijke publikaties. Daarnaast zijn per publikatie de volgende gegevens opgenomen: de omvang in pagina's, publikatiejaar, publikatiesoort (boek, reader, rapport e.d.), publikatiemedium (tijdschrift, uitgever), auteurs en auteursoort (auteur, redacteur, promotor e.d.) (Stokman, Popping & Missoorten, 1993, p. 272).

4. Indeling tijdschriften/uitgevers

Evenals in het vorige onderzoek worden alle internationale tijdschriften in de Social Science Citation Index gerubriceerd onder wetenschappelijke tijdschriften. Alle overige niet-Nederlandse tijdschriften worden in de categorie 'Overige' geplaatst.

Op basis van de publikaties in de jaren 1988-1990 zijn vier lijsten gemaakt van respectievelijk Nederlandse tijdschriften, Nederlandse, internationale en universitaire uitgevers, waarin diverse publikaties verschenen. Deze vier lijsten zijn voorgelegd aan de onderzoekers. Zij konden bij elk medium kiezen tussen vier alternatieven: een gerenommeerd wetenschappelijk medium, een wetenschappelijk medium, een niet-wetenschappelijk medium en onbekend.

Voor elk van de groepen media is door ons nagegaan of de kwaliteitsscores van de onderzoekers cumulatief zijn of niet. Voor deze analyse hebben wij steeds de scores gerenommeerd en wetenschappelijk bij elkaar getrokken (score 1) evenals de scores niet-wetenschappelijk en onbekend (score 0). Indien sprake is van een cumulatieve schaal is er duidelijk sprake van een hiërarchie van media naar wetenschappelijkheid, in het andere geval zijn er diverse groepen van wetenschappers met eigen kwaliteitscriteria. Deze analyse is door ons herhaald voor diverse grenswaarden waaraan een medium minimaal moet voldoen om in de analyse opgenomen te worden. In bijlage 2 rapporteren wij de resultaten voor media die door ten minste veertig procent van de onderzoekers als wetenschappelijk wordt aangemerkt.²

Twintig van de Nederlandse tijdschriften voldoen aan het zojuist genoemde criterium. De hiërarchie met de meeste tijdschriften omvat acht van de twintig tijdschriften (schaal 1 in bijlage 2; Nederlandse tijdschriften). Het gaat hier om alle algemene wetenschappelijke sociologische, politicologische en antropologische tijdschriften. *Mens en Maatschappij* is met 96 procent het meest toonaangevende tijdschrift, direct gevolgd door de *Sociologische Gids* (94%). De tweede schaal bestaat uit drie tijdschriften op het terrein van economie, organisatie en arbeidsmarkt. De derde schaal bestaat uit twee tijdschriften op het terrein van gezondheidszorg, de vierde en laatste schaal uit twee tijdschriften op het terrein van pedagogiek en jeugd en samenleving. Vijf tijdschriften zijn niet schaalbaar. De schaalanalyse bevestigt hiermee dat naast de algemene sociale wetenschappen diverse, vrij zelfstandige specialisaties op deelterreinen van de maatschappij bestaan die elk hun eigen media hebben. Indien wij het demarcatiecriterium strenger zouden stellen, bijvoorbeeld dat minimaal zestig procent van de onderzoekers het tijdschrift als wetenschappelijk moet beschouwen, blijft alleen de hiërarchie van algemene tijdschriften bestaan.

22 Nederlandse uitgevers worden door minimaal veertig procent van de

onderzoekers als gerenommeerd of wetenschappelijk angekruist. Achttien daarvan vormen één hiërarchie, aangevoerd door Wolters-Noordhoff en Swets & Zeitlinger. De vier overige uitgevers (Van Gennep, DSWO Press, Thesis en Het Spectrum) passen in geen enkele hiërarchie.

Achttien internationale (niet-universitaire) uitgevers voldoen aan het demarcatie criterium van veertig procent. Vijftien daarvan passen in één hiërarchie, aangevoerd door Sage. De drie Duitse uitgevers vallen buiten de hiërarchie. Campus Verlag en Suhrkamp vormen een eigen schaal, maar daar kan Springer Verlag niet aan worden toegevoegd.

Negen universitaire uitgeverijen worden door minimaal veertig procent van de onderzoekers als gerenommeerd of wetenschappelijk aangewezen. De resultaten wijzen op minder cumulativiteit dan bij de andere uitgevers. Wij vinden een gemengd Nederlands-Amerikaanse eerste hiërarchie van vijf universitaire uitgevers, een tweede hiërarchie van de University of California Press en Yale University Press en een derde bestaande uit de uitgeverijen van de Vrije Universiteit en Groningen.

Voor de kwaliteitsscore van de media in de output-meting hebben wij geen rekening gehouden met bovengenoemde schaalanalyses. Wegens het sterk cumulatieve karakter en de goede interpreteerbaarheid van afzonderlijke kleinere hiërarchieën hebben wij besloten als wetenschappelijk aan te merken alle media die door veertig procent of meer van de onderzoekers als gerenommeerd of wetenschappelijk zijn angekruist. De overige media zijn geplaatst in de categorie 'Overige'.

5. Output-meting

De output-meting die in dit artikel gehanteerd wordt is, evenals afgelopen jaar, gebaseerd op de methode die de faculteit Psychologische, Pedagogische en Sociologische Wetenschappen (PPSW) van de Rijksuniversiteit Groningen sinds 1991 hanteert in de kwantificering van produkten van wetenschappelijk onderzoek (Faculteit PPSW, 1991). In deze methode wordt de kwantificering (opbrengst) van een publikatie bepaald aan de hand van een kwaliteitsfactor, een omvangsfactor en meervoudig auteurschap. In de vorige paragraaf is de kwaliteitsmeting uitgebreid aan de orde geweest. De bepaling van de overige factoren en wegingcoëfficiënten daartussen is uitvoerig besproken in het artikel van Stokman, Missoorten en Stokman (1993). Wij volstaan hier dan ook met een verwijzing naar bovenstaand artikel.

6. Rangorde

In tabel 2 zijn de vijftig onderzoekers met de hoogste gewogen score opgenomen. Zij zijn geordend op basis van deze totale score. Mastenbroek staat met een duidelijke voorsprong op de eerste plaats. Dit zal velen verbazen, omdat hij als part-time hoogleraar (0,2 fte) aangesteld is binnen de faculteit der economische wetenschappen (VUA) en bij vele sociologen onbekend is. De voornaamste reden voor zijn grote voorsprong ligt in het feit dat in de onderzochte periode twee van zijn boeken (over onderhandelen en conflict) in diverse talen zijn vertaald. Vertalingen worden als gewone publikaties meegeteld. Dit gebeurt enerzijds omdat vertalingen niet altijd als zodanig herkenbaar zijn, maar ook omdat vertalingen duiden op een verspreiding onder nieuwe doelgroepen. Dit laatste mag in onze ogen wel degelijk als output meewegen.

In tabel 2 is de rangorde vergeleken met die over de jaren 1988-1990. Er zijn behoorlijke verschuivingen waarneembaar. De omvang hiervan in twee opeenvolgende jaren is een direct gevolg van het feit dat de nieuwe rangorde op drie geheel nieuwe jaren is gebaseerd. In volgende afleveringen van de toplijst zal sprake zijn van een voortschrijdend gemiddelde waarbij de laatste twee jaar van de huidige tabel worden meegenomen. Dan zijn natuurlijk aanzienlijk minder verschuivingen te verwachten. Vergelijken wij de rangorde op basis van de gewogen score met de ongewogen som van het aantal publikaties, dan zien wij in tabel 2 (net als vorig jaar) hoe belangrijk weging is. Vervolgens is in tabel 2 de gewogen score uitgesplitst voor Nederlandse en niet-Nederlandse publikaties. Wij zien hier duidelijk verschillende publikatieprofielen, waarbij sommige sociologen zich (vrijwel) geheel op de Nederlandse markt oriënteren, anderen juist niet en een derde groep op beide fronten publiceert. Ten slotte is van de vijftig meest publicerende sociologen aangegeven door hoeveel andere onderzoekers zij als prominent zijn aangewezen. In de volgende paragraaf gaan wij hier nog nader op in.

7. Prominente sociologen

Veel publicerende sociologen hoeven nog niet veel impact te hebben met hun publikaties. Verwijzen publikatietellingen meer naar onderzoeksproductiviteit, voor impact wordt veelal citatie-analyse genomen. In de meeste onderzoekingen gaat het dan om impact in de internationale wetenschappelijke gemeenschap omdat veelal de Social Science Citation Index wordt gebruikt als een gemakkelijk toegankelijke en systematische bron voor citaties in internationale tijdschriften. Een interessante uitzondering hierop vormt het onderzoek van

Hagendijk en Prins (1984) omdat zij zich voor de analyse van citatienetwerken richtten op citaties in de Nederlandstalige algemeen sociologische tijdschriften. Bovendien kijken zij niet alleen naar het aantal citaties maar ook naar de structuur van het gehele citatienetwerk. Met betrekking tot dit laatste concluderen zij:

‘Binnen de door ons onderzochte tijdschriften tekenen zich een aantal netwerken af die wijzen op een patroon van vrij sterke strategische afhankelijkheidsrelaties. Binnen de door ons onderzochte tijdschriften, die vooral de algemene sociologie bestrijken, lijkt er eerder sprake te zijn van een "polycentrische oligarchie". In de Nederlandse sociologie is dan ook vooral sprake van balkanisatie en parochialisme.’ (Hagendijk & Prins, 1984, p. 247)

Vanwege de ruime nieuwe opzet van het huidige onderzoek is het ons helaas dit jaar niet gelukt citatie-analyse in ons onderzoek als component op te nemen. Wel hebben wij de mogelijkheid om na te gaan welke Nederlandse sociologen onder hun vakgenoten als prominent worden aangewezen.³ Ook dit kan als een globale maat voor impact binnen de Nederlandse wetenschappelijke gemeenschap worden gezien. Evenals Hagendijk en Prins zijn wij daarbij niet alleen geïnteresseerd in het aantal keren dat personen als prominent worden genoemd, maar ook in de onderliggende structuur van de keuzen. Netwerkanalyse was hierbij helaas als techniek uitgesloten omdat wij uitdrukkelijk anonimiteit bij de terugzending van de lijsten met prominente sociologen en beoordelingen van media wilden waarborgen. Desondanks kan veel van de structuur worden blootgelegd door met behulp van cumulatieve schaalanalyse na te gaan of bepaalde hiërarchische patronen in de keuzen te ontdekken zijn, vergelijkbaar met de analyses die wij hierboven hebben gedaan voor het wetenschappelijke karakter van de media. Indien er binnen de sociologische wetenschappelijke gemeenschap een duidelijke overeenstemming over prominentie van vakgenoten zou bestaan, zullen de keuzen zich structureren als één hiërarchie. Aan de top van die hiërarchie bevinden zich dan de sociologen die het meest frequent worden genoemd. Sommige vakgenoten zullen zuinig zijn in het aantal namen dat zij opschrijven. Die namen beperken zich dan veelal tot die vaak genoemde personen. Andere vakgenoten hebben een ruimhartiger opvatting over prominentie en zullen meer of zelfs veel namen opschrijven. Maar ook hieronder bevinden zich dan met grote waarschijnlijkheid de frequent genoemde sociologen. Is de Nederlandse sociologie daarentegen gefragmenteerd, dan verwachten wij een dergelijk patroon niet. De genoemde namen

Tabel 2. Rangorde vijftig meest publicerende sociologen (1991-1993): gewogen somscore, rangorde (rangorde 1988-1990), ongewogen somscore, gewogen score op basis van niet-Nederlandse publicaties, gewogen score op basis van Nederlandse publikaties en aantal keren genoemd als prominent.

naam	gewogen som	rangorde score (rangorde 88-90)	ongewogen som	niet-Ned. gew. som	Ned. gew. som	prominent genoemd (%) n=114
Mastenbroek, W.F.G.	394.767	1(-)	32	214.300	180.467	0(0%)
Schuyt, C.J.M.	256.300	2(14)	40	17.250	239.050	61(53,5%)
Dronkers, J.	238.267	3(9)	36	75.733	162.533	32(28,1%)
Pels, D.	233.000	4(36)	22	93.000	140.000	0(0%)
Felling, A.J.A.	228.550	5(17)	63	52.583	175.967	5(4,4%)
Rip, A.	204.600	6(-)	32	136.100	68.500	0(0%)
Lindenberg, S.	199.383	7(31)	27	155.050	44.333	35(30,7%)
Becker, H.A.	181.850	8(1)	31	121.550	60.300	23(20,2%)
Visser, J.	177.750	9(5)	23	142.000	35.750	3(2,6%)
Wilterdink, N.A.	171.800	10(45)	21	71.500	100.300	8(7%)
Berting, J.	165.000	11(7)	20	50.000	115.000	21(18,4%)
Waarden, F. van	160.783	12(-)	20	110.783	50.000	0(0%)
Veenman, J.	147.733	13(-)	30	11.833	135.900	0(0%)
Schnabel, P.	145.533	14(-)	39	17.500	128.033	2(1,8%)
Breman, J.C.	145.250	15(-)	22	102.150	43.100	2(1,8%)
Sanders, K.	140.100	16(-)	20	30.000	110.100	1(0,9%)
Dercksen, W.J.	139.000	17(-)	28	33.500	105.500	1(0,9%)
Ginkel, R.J. van	132.000	18(-)	15	38.000	94.000	0(0%)
Goudsblom, J.	131.000	19(3)	19	34.000	97.000	52(45,6%)
Groenewegen, P.P.	126.683	20(-)	40	62.500	64.183	0(0%)
Halman, L.	125.267	21(-)	25	56.433	68.833	0(0%)
Hekma, G.	122.700	22(2)	16	88.500	34.200	0(0%)
Ester, P.	121.000	23(-)	26	81.100	39.900	0(0%)
Heilbron, J.	121.000	23(-)	15	39.000	82.000	0(0%)
Nelissen, J.H.M.	121.000	23(24)	11	84.000	37.000	1(0,9%)
Arts, W.A.	120.833	26(-)	21	36.700	84.133	2(1,8%)
Elteren, M.C.M. van	120.833	26(-)	14	81.833	39.000	0(0%)
Jong Gierveld, J. de	117.220	28(43)	31	48.267	68.953	10(8,8%)
Knipscheer, C.P.M.	113.617	29(13)	35	50.558	63.058	4(3,5%)
Vries, G.C. de	113.117	30(-)	13	0.000	113.117	0(0%)
Leeuw, F.L.	110.665	31(-)	28	48.200	62.465	2(1,8%)
Coolen, J.A.I.	110.375	32(-)	17	57.000	53.375	0(0%)
Teulings, A.W.M.	108.000	33(23)	22	16.000	92.000	3(2,6%)
Hoof, J.J. van	104.500	34(-)	23	5.033	99.467	9(7,8%)
Tijdens, K.G.	103.533	35(-)	20	40.100	63.433	0(0%)
Krogt, Th.W.P.M. van der	102.100	36(-)	15	0.000	102.100	0(0%)
Kalmijn, M.	102.000	37(-)	6	102.000	0.000	2(1,8%)
Meijnen, G.W.	101.295	38(-)	31	10.250	91.045	5(4,4%)
Peschar, J.L.	96.883	39(21)	24	38.250	58.633	8(7,0%)
Dodde, N.L.	95.050	40(-)	13	3.950	91.100	0(0%)
Dijk, J.J.J. van	94.250	41(-)	13	50.050	44.200	0(0%)
Regt, A. de	89.833	42(-)	11	0.000	89.833	0(0%)
Dekker, G.	87.500	43(-)	12	15.500	72.000	0(0%)
Swaan, A. de	83.233	44(4)	20	44.100	39.133	86(75,4%)
Warmerdam, J.	83.000	45(-)	22	2.000	81.000	0(0%)
Ultee, W.C.	82.500	46(46)	15	38.000	44.500	40(35,1%)
Stokman, F.N.	81.667	47(-)	19	34.333	47.333	17(14,9%)
Flap, H.D.	81.000	48(29)	16	19.000	62.000	0(0%)
Liefbroer, A.C.	89.833	49(-)	11	33.500	46.333	0(0%)
Frouws, J.	75.133	50(-)	11	29.500	45.633	0(0%)

Kendall's TAU-C (gewogen-ongewogen) 0,44 (p<0,001).

zullen per richting verschillen en er zullen zich verschillende hiërarchieën vormen die elk een school in de Nederlandse sociologie representeren.

Een lijstje van prominente sociologen is door 114 onderzoekers ingestuurd. Wanneer wij ons beperken tot de sociologen die door tien of meer mensen als prominent worden beschouwd, dan houden wij slechts zestien 'prominenten' over. Veruit het meest frequent werd De Swaan genoemd en wel door 75% van alle vakgenoten. Hij wordt gevolgd door Schuyt (54%) en Goudsblom (46%). Daarna komen Van Doorn (38%), Ultee (35%), Lammers (32%) en Lindenberg (31%). Wanneer wij nu de onderliggende structuur van de keuzen analyseren met behulp van het cumulatieve schaalmodel van Mokken, dan blijkt echter dat deze keuzen en de keuzen voor de andere tien 'prominenten' uiteenvallen in drie hiërarchieën. De resultaten van die schaalanalyse worden samengevat in tabel 3.

Duidelijk tegenover elkaar staan twee hiërarchieën. De eerste hiërarchie bestaat (in volgorde van prominentie) uit De Swaan, Schuyt, Goudsblom, Van Doorn, Zijderveld en Adriaansens. De tweede (eveneens in volgorde van prominentie) uit Ultee, Lindenberg, Gadourek, Ganzeboom, Wippler, Stokman en De Jong Gierveld. Wanneer wij het aantal keuzen voor de eerste hiërarchie correleren voor het aantal keuzen voor de tweede hiërarchie, dan is deze correlatie licht negatief ($r = -0,014$). Echte fragmentering in de Nederlandse sociologie zou hebben geleid tot een sterk negatieve correlatie, nu kiezen voldoende vakgenoten toch nog personen uit beide groepen om van echt onafhankelijke hiërarchieën (in plaats van diametraal tegenover elkaar staande hiërarchieën) te kunnen spreken. Tussen deze twee hiërarchieën bevindt zich een groepje van drie sociologen, (in volgorde van prominentie) bestaande uit Dronkers, Becker en Ellemers. Het aantal keuzen op deze groep correleert 0,07 met het aantal op de eerste hiërarchie en 0,33 met die op de tweede. Er is dus meer verwantschap van deze groep met de tweede hiërarchie dan met de eerste. Dit blijkt ook uit het feit dat De Jong Gierveld en Gadourek eventueel ook in deze hiërarchie zouden passen. Buiten deze drie hiërarchieën blijven twee 'onafhankelijke' prominenten over, namelijk Mok (door 9% genoemd) en Lammers (door 32% genoemd).

8. Conclusies

Wanneer wij bovenstaande resultaten in ogenschouw nemen, dan springen twee elementen eruit. Allereerst verschillen tussen de rangorde in de periode 1988-1990 en die in 1991-1993. De voornaamste verklaring hiervoor is het feit

Tabel 3. Resultaat schaalanalyse van Prominente Nederlandse Sociologen.

perc. (%) als promi- nent ge- noemd	schaal	H _i	naam Prominente Nederlandse Sociologen
75	1	0,39	Swaan, A. de
54	1	0,30	Schuyt, C.J.M.
46	1	0,28	Goudsblom, J.
38	1	0,31	Doom, J.J.A. van
35	2	0,45	Ultee, W.C.
31	2	0,28	Lindenberg, S.M.
29	1	0,37	Zijderveld, A.C.
28	3	0,40	Dronkers, J.
24	2	0,30	Gadourek, I.
20	3	0,39	Becker, H.A.
20	2	0,33	Ganzeboom, H.B.G.
17	2	0,37	Wippler, R.
15	2	0,38	Stokman, F.N.
12	3	0,39	Ellemers, J.
10	1	0,40	Adriaansens, H.P.M.
9	2	0,48	Jong Gierveld, J. de

dat de twee periodes niet overlappen. Indien de komende jaren ook bij voortschrijdende gemiddelden grote verschillen blijven optreden, kunnen wij ons afvragen of de periode van drie jaar voldoende lang is om een valide beeld te krijgen van de meest producerende sociologen in Nederland. Aangezien de produktie van een boek minimaal vijf jaar is en grotere onderzoeksprojecten ook minimaal vier à vijf jaar lopen alvorens tot een goede afronding te komen, zou dan een langere periode voor de voortschrijdende gemiddelden te overwegen zijn.

Ten tweede is het opvallend hoe sterk de rangorde op basis van produktie afwijkt van die op basis van prominentie. Hiervoor kan een aantal argumenten worden aangevoerd. Allereerst speelt bij prominentie een veel langer tijdspectief een rol. Opvallend is dat alleen zittende en oud-hoogleraren frequent genoeg genoemd worden om in de analyse te worden betrokken, terwijl in de rangorde op basis van produktie de komende generatie sociologen duidelijk aanwezig is. Daarnaast gaat het bij de prominentievraag om de reputatie binnen Nederland. De vraag is welke rol internationale publikaties en reputatie daarbij spelen. Ten derde is produktie een duidelijk ander aspect dan impact. Al deze elementen dragen in elk geval tot het besef bij hoe relativerend de lezer moet staan tegenover rangorden op basis van produktie. Zij hebben wel degelijk betekenis, maar wel een beperkte.

Noten

1. F.N. Stokman, E.R. Missoorten & A.F. Stokman (1993). Publicerende sociologen: de top-50 in de periode 1988-1990. *Mens en Maatschappij*, 68(3), 271-281.
2. De grens van veertig procent impliceert dat het kenmerk wetenschappelijk alleen gegeven wordt aan media die een zekere bekendheid onder Nederlandse sociologen hebben.
3. Wij danken prof.dr. H. Becker voor deze suggestie.

Literatuur

- Faculteit PPSW (1991). *Kwantificering van onderzoeksprodukten*. Rijksuniversiteit Groningen.
- Hagendijk, R.P., & Prins, A.A.M. (1984). Referenties en Révérences. Onzekerheid, afhankelijkheid en citeernetwerken in de Nederlandse sociologie. *Mens en Maatschappij*, 59(3), 226-250.
- Poppen, R.S. (1990). *Heeft het wegen van wetenschappelijke publicaties zin?* Doctoraalscriptie sociologie. Rijksuniversiteit Groningen.
- Poppen, R.S., & Stokman, F.N. (1992). Heeft het wegen van wetenschappelijke publicaties zin? *Mens en Maatschappij*, 67(2), 140-153.
- Stokman, F.N., Missoorten, E.R., & Stokman, A.F. (1993). Publicerende sociologen: de top-50 in de periode 1988-1990. *Mens en Maatschappij*, 68(3), 271-281.
- Stokman, F.N., Popping, R., & Missoorten, E.R. (1989). Een relationele database voor wetenschappelijke produktie. *U&H, tijdschrift voor wetenschappelijk onderwijs*, 35(6), 231-245.

Bijlage 1

Onderzoekers die aan het onderzoek deelnemen

Akker, P.A.M. van den; Arts, W.A.; Baars, J.; Balen, F. van; Becker, H.A.; Berg, H. van den; Berting, J.; Blauw, P.W.; Boonstra, O.W.A.; Bosman, M.H.; Breman, J.C.; Bruin, A.F. de; Brunt, L.; Camstra, R.; Coolen, J.A.I.; Deben, P.L.L.H.; Dekker, G.; Dercksen, W.J.; Dessens, J.A.G.; Diederens, J.H.I.W.; Diederiks, J.; Dijck, J.J.J. van; Dodde, N.L.; Doeglas, D.; Dronkers, J.; Drop, M.J.; Duim, V.R. van der; Duijn, M.A.J. van; Dusseldorp, D.B.W.M. van; Dykstra, P.A.; Eeden, P. van den; Eisinga, R.N.; Elteren, M.C.M. van; Ester, P.; Fase, W.; Felling, A.J.A.; Flap, H.D.; Frouws, J.; Ganzeboom, H.B.G.; Ginkel, R.J. van; Glebbeek, A.C.; Goudsblom, J.; Graaf, N.D. de; Graaf, P.M. de; Groenewegen, P.P.; Groothoff, J.W.; Hagenaars, J.A.P.; Hak, D.H.; Halman, L.; Have, P. ten; Heilbron, J.; Hekma, G.; Henkens, K.; Heuvel, W.J.A. van den; Hoof, J.J. van; Houben, P.; Huttner, H.J.M.; Jansen, W.; Jong Gierveld, J. de; Joosten, J.; Kalmijn, M.; Kats, E.; Kempen, G.I.J.M.; Kempers, B.; Kloeze, J.W. te; Knibbe, R.; Knipscheer, C.P.M.; Knol, H.R.; Koppen, C.S.A. van; Kraaykamp, G.L.M.; Kroes, L.; Krogt, Th.P.W.M. van der; Kronjee, G.J.; Kunnen, R.; Lammers, C.J.; Leeuw, F.L.; Leeuw, E.D. de; Leeuwen, M.H.D. van; Lemmens, P.; Leune, J.M.G.; Liefbroer, A.C.; Lindenberg, S.; Luijckx, R.; Mastenbroek, W.F.G.; Masuch, J.M.F.; Meijnen, G.W.; Moerel, H.W.J.; Muskens, G.; Naafs, J.; Nelissen, J.; Nijhof, G.; Oeij, P.; Oosterhuis, G.J.; Ormel, J.; Otterloo, A.H. van; Pels, D.; Pennartz, P.J.J.; Peschar, J.L.; Peters, J.; Philipsen, H.; Poel, M. van der; Popping, R.; Pruijt, H.D.; Raub, W.; Regt, A.J. de; Rip, A.; Romme, A.G.L.; Sanders, K.; Scheepers, P.L.H.; Schnabel, P.; Schröer, K.; Schuyt, C.J.M.; Smulders, P.G.W.; Snijders, T.A.B.; Stevens, F.C.J.; Stokman, F.N.; Suurmeijer, Th.P.B.M.; Swaan, A. de; Tazelaar, F.; Teulings, A.W.M.; Tijdens, K.G.; Tijnstra, T.; Tilburg, T. van; Ultee, W.C.; Veenhoven, R.; Veenman, J.; Verbeek-Heida P.N.; Vis, J.C.P.M.; Visser, J.; Vossen, A.P.; Vries, G. de; Vrieze, G.; Waarden, B.F. van; Warmerdam, J.; Weeda, C.J.; Weert, N.J.H.W. van; Westert, G.P.A.; Wezel, J.A.M. van; Wielers, R.J.J.; Wilterdink, N.A.; Wippler, R.; Withuis, J.; Witte, L. de; Witte, M.C. de; Wouden, J.C. van der; Zouwen, J. van der.

Bijlage 2

Nederlandse wetenschappelijke tijdschriften

perc. (%) als geren. of wet.	schaal	H _i	naam Nederlandse wetenschappelijke tijdschriften
96	1	0,69	<i>Mens en Maatschappij</i>
94	1	0,71	<i>Sociologische Gids</i>
89	1	0,59	<i>Amsterdams Sociologisch Tijdschrift</i>
83	–	–	<i>Beleid en Maatschappij</i>
83	1	0,48	<i>Sociale Wetenschappen</i>
81	1	0,43	<i>Acta Politica</i>
80	2	0,61	<i>Economisch Statistische Berichten</i>
71	1	0,48	<i>Netherlands Journal of Sociology</i>
67	–	–	<i>Kennis en Methode</i>
60	3	0,61	<i>Nederlands Tijdschrift voor de Psychologie</i>
51	2	0,59	<i>Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken</i>
46	–	–	<i>Bevolking en Gezin</i>
45	4	0,45	<i>Jeugd en Samenleving</i>
45	–	–	<i>Maandblad voor de Geestelijke Volksgezondheid</i>
43	1	0,53	<i>Anthropologische Verkenningen</i>
42	2	0,42	<i>M&O, Tijdschrift voor Organisatiekunde en Sociaal Beleid</i>
42	4	0,45	<i>Pedagogische Studien</i>
40	3	0,61	<i>Nederlands Tijdschrift voor de Geneeskunde</i>

Bijlage 3

Buitenlandse wetenschappelijke uitgevers

perc. (%) als geren. of wet.	schaal	H _i	naam buitenlandse wetenschappelijke uitgevers
96	1	0,76	Sage Publications
92	1	0,53	Routledge & Keagan Paul
88	1	0,56	John Wiley & Sons
81	1	0,60	McMillan
80	1	0,35	Pergamon Press
77	1	0,55	Basil Blackwell
74	2	0,45	Suhrkamp
73	1	0,35	Academic Press
70	1	0,51	George Allen & Unwin
60	1	0,50	Jossey-Bass Publishers
59	1	0,40	Addison-Wesley
58	2	0,45	Campus Verlag
56	1	0,35	Longman
52	1	0,37	Methuen
52	–	–	Springer Verlag
45	1	0,43	Polity Press
43	1	0,46	JAI Press
42	1	0,49	Plenum Press

Bijlage 4

Universitaire wetenschappelijke uitgevers

perc. (%) als geren. of wet.	schaal	H _i	naam universitaire wetenschappelijke uitgevers
55	3	0,67	Free University Press
51	2	0,68	University of California Press
49	2	0,68	Yale University Press
44	3	0,67	Groningen University Press
41	1	0,87	Oxford University Press
35	1	0,68	Tilburg University Press
28	1	0,66	Open University Press, Milton Keynes
26	1	0,63	Princeton University Press
26	1	0,63	Universitaire Pers Amsterdam

Bijlage 5**Nederlandse wetenschappelijke uitgevers**

perc. (%) als geren. of wet.	schaal	H _i	naam Nederlandse wetenschappelijke uitgevers
89	1	0,47	Swets & Zeitlinger
89	1	0,53	Wolters-Noordhoff
87	1	0,36	Boom
87	1	0,46	Kluwer
86	1	0,49	Van Gorcum
86	1	0,56	Van Loghum Slaterus
85	1	0,39	Elsevier
82	1	0,48	Samsom
77	1	0,41	Stenfert Kroese
75	1	0,40	Martinus Nijhoff
69	1	0,43	SUN
64	1	0,45	Coutinho
60	-	-	Het Spectrum
60	1	0,51	Tjeenk Willink
59	-	-	Thesis
53	1	0,31	Ambo
53	1	0,39	Staatsdrukkerij (SDU)
51	-	-	DSWO Press
47	1	0,35	Bohn Stafleu Van Loghum
44	1	0,36	E.J. Brill
43	-	-	Van Gennep
41	1	0,37	Het Spinhuis